

Een impressie van het toekomstige restaurant.

De revalidatiekamers zijn groot genoeg voor een extra bed voor de partner of mantelzorgers.

BOUWEN Ontwerp Naarderheem 2.0 beïnvloed door huidige coronapandemie

'Ik had dit dolgraag nu al willen hebben'

Na jaren van voorbereiding is revalidatiecentrum Naarderheem er klaar voor. Begin deze maand wordt de omgevingsvergunning aangevraagd voor een nieuw complex op de oude locatie aan de Amersfoortsestraatweg in Naarden. Het ontwerp is deels beïnvloed door de huidige pandemie. „Ik heb de afgelopen twee jaar gedroomd van de mogelijkheden die we straks hebben.”

Joyce Huibers
jhuibers@mediahuis.nl

„Met deze inrichting hadden we nooit volledig in lockdown hoeven gaan

Naarden ■ Aan een tafeltje in het restaurantgedeelte van het revalidatiecentrum toont directeur Marco Wisse diverse schetsontwerpen van 'Naarderheem 2.0'. Een compact gebouw van drie kubussen, zes bouwlagen hoog met in het midden een atrium. Op de begane grond komen alle gezamenlijke ruimtes zoals het restaurant, een theater- annex kerkzaal, behandelkamers en functionele ruimtes. De eerste verdieping wordt de kantoorlaag. Niet alleen voor het eigen personeel, maar ook het hoofdkantoor van Vivium Zorggroep, waar het revalidatiecentrum onder valt, wordt hier gevestigd. De overige lagen bestaan volledig uit kamers voor de cliënten. Het huidige besloten park tussen Naarderheem en de vesting moet een openbaar stadspark worden.

De nieuwbouw komt achter de huidige hoofdingang en is ontworpen met drie belangrijke gezondheidsprincipes in het achterhoofd: licht, lucht en zicht op buiten. „Dat hebben we bij 216 van de 220 kamers volledig waar kunnen maken”, zegt Wisse. „Bij vier kamers hebben we wat betreft het uitzicht wat concessies moeten doen. Die gaan gebruikt worden voor zeer kortdurend verblijf. We hebben straks ook geen lange gangen meer die uitkomen op een blinde muur. Vrijwel overal zit een raam.”

Sluis

Naarderheem 2.0 is ook voorbereid op een pandemie zoals we nu meemaken, laat Wisse aan de hand van de tekeningen zien. Voor het tot twee keer toe inrichten van een speciale covid-unit moest Wisse nu vijftien extra wanden laten plaatsen om sluisen te creëren tussen deze unit en de rest van het revali-

De patiëntenkamers met daartussen, grenzend aan de gang, de sluis.

datiecentrum. In de nieuwbouw is op iedere twee kamers een aparte berging annex sluis ingetekend. Hier kan het personeel onder andere de beschermende kleding aan- en uittrekken.

„Je kunt de kamers vanaf de gang via de gewone 'voordeur' binnengaan, maar ook via de berging als dat nodig is. Vanuit deze sluis kunnen de twee kamers afzonderlijk van elkaar betreden worden. Ik had dit dolgraag de afgelopen twee jaar al willen hebben. Hier heb ik alleen maar van kunnen dromen.”

Het idee voor deze sluis is overigens niet ingegeven door de huidige pandemie, maar ontstond na een oefening in Naarderheem door het RIVM, ministerie van Volksgezondheid en de Inspectie Gezondheidszorg vijf jaar geleden. „Zij bootsten hier een situatie na waarin we te maken zouden krijgen

met de uitbraak van een resistente bacterie. Jaap van Dissel was daar ook bij aanwezig. Hij zei toen dat niet de opwarming van de aarde de grootste bedreiging was voor onze gezondheid, maar de uitbraak van een virus of bacterie. Dat idee van een sluis bij iedere kamer hebben we daarom vastgehouden. Hoe belangrijk en nuttig dat is, zien we nu in de praktijk. Met deze inrichting hadden we nooit volledig in lockdown hoeven gaan, zoals aan het begin van de corona-uitbraak.”

Alle functionele ruimten op de begane grond hebben in het ontwerp een eigen ingang vanaf buigens niet ingegeven door de huidige pandemie, maar ontstond na een oefening in Naarderheem door het RIVM, ministerie van Volksgezondheid en de Inspectie Gezondheidszorg vijf jaar geleden. „Zij bootsten hier een situatie na waarin we te maken zouden krijgen

we dus heel bewust naar gekeken met de architect.”

Eigen sanitair

Los van pandemievoorzieningen gaan cliënten van Naarderheem er enorm op vooruit. Het revalidatiecentrum heeft straks alleen nog maar eenpersoonskamers met eigen sanitair. Bovendien is er in iedere kamer ruimte om een extra bed neer te zetten voor een partner of mantelzorgers. „De gemiddelde verblijfsduur bij ons is 32 dagen. Dat willen we in de toekomst halveren. Hulp van een partner of mantelzorgers is dan heel belangrijk. Bij vrijwel al onze cliënten is sprake van deels onherstelbare schade. Als ze hier samen verblijven, kunnen wij ze ook samen leren hoe ze met die beperking om kunnen gaan. Uiteindelijk moeten ze het thuis ook zien te redden”, aldus Wisse.

Vijftig jaar geleden werd Naarderheem gebouwd naar het model van een klein streekziekenhuis. Iedere discipline een eigen afdeling. Het huidige gebouw is dan ook behoorlijk uitgestrekt. Hoewel het aantal bedden licht stijgt, neemt de nieuwbouw straks aanmerkelijk minder ruimte in. Die compactheid was ook een van de uitgangspunten. „Door iedereen appentellers te geven, ontdekten we dat onze medewerkers bijna tien kilometer per dag lopen. Die looplijnen moeten echt korter.”

Efficiënter

Daarnaast kent iedere discipline op dit moment nog een eigen afdeling. In de toekomst worden de verpleegafdeling, polikliniek en de dagbehandeling geïntegreerd. De aparte behandelruimtes voor fysiotherapie en ergotherapie keren slechts zeer beperkt terug. Wisse: „We kijken nu heel anders naar revalidatiezorg dan vijftig jaar geleden.” Hij geeft het voorbeeld van een cliënt die eerst door de verpleging wordt aangekleed,

De nieuwe opzet met rechts het stadspark, vervolgens de nieuwbouw van Naarderheem, de drie nog niet verder ontworpen appartementengebouwen en links De Flank.

FOTO'S VAKWERK ARCHITECTEN

vervolgens naar de afdeling ergotherapie wordt gebracht om daar te oefenen met aan- en uitkleden. „Veel efficiënter natuurlijk als de ergotherapeut bij de cliënt op de kamer komt oefenen met aan- en uitkleden. Op deze manier houden we alleen behandelruimtes over met vaste fitnessapparatuur.”

De bouw van het nieuwe Naarderheem bestaat uit drie fases. In de eerste fase wordt een deel van het huidige pand gesloopt en wordt op die plek de nieuwbouw opgetrokken. Vijftig tot zestig cliënten verhuizen dan tijdelijk naar Tergooi Blaricum. Begin 2024 moet de nieuwbouw klaar zijn. Veel uitloop kan Wisse zich niet permitteren. In 2024 gaat Tergooi zelf tegen de vlakte in de planning. Wisse: „We hopen daarom dat de politiek zich nog voor de verkiezingen over de vergunning buigt, zodat we na de zomer ook echt met de sloop kunnen beginnen. Uitsel van vier maanden kost ons al snel 1,5 miljoen euro door verlies van inkomsten en omdat we dan noodgebouwen op eigen terrein moeten gaan plaatsen.”

In de tweede fase wordt het resterende deel van het revalidatiecentrum gesloopt en de derde fase is bedoeld voor woningbouw op het perceel naast De Flank dat Naarderheem zelf niet meer nodig heeft. „Op de plek van de huidige parkeerplaats, polikliniek en zusterflat willen we drie gebouwen neerzetten met goedkope, midden dure en dure appartementen. Daar is nog geen specifiek ontwerp voor, maar de bouwvlakken zijn al wel aangegeven in de vergunning die we nu aanvragen. Het gebouw het dichtst bij de Amersfoortsestraatweg is bedoeld voor de sociale huurwoningen. Het zou mooi zijn als zorgpersoneel van ons hier voorrang kan krijgen. Net als onderwijzend personeel of brandweerkrachten. Deze mensen hebben we hard nodig, maar kunnen tegenwoordig nauwelijks meer aan

een woning komen.”

Wisse maakt zich dan ook oprecht zorgen om de toekomst van de zorg in het Gooi. „Almere vergriest heel snel. Daar gaan ze de komende jaren meerdere verpleeghuizen bouwen. Maar een groot deel van mijn personeel komt uit Almere. Voor hen wordt het heel aantrekkelijk om in de eigen woonplaats te gaan werken. Die leegloop van personeel willen we echt voorkomen. Hoe mooi is het dan als ik iemand niet alleen een baan, maar ook een woning kan bieden.”

Over deze laatste fase is de afgelopen twee jaar ook met de bureaus uit de Dirk Tersteeglaan overlegd. „We hebben bewust veel tijd in het voortraject gestopt om met iedereen te praten en met een breed gedragen plan te komen.” Toch is een aantal bewoners niet blij. Met name de komst van sociale woningbouw stuit volgens Wisse bij hen op verzet. „Alsof er allemaal tokkies komen wonen. Deze bewoners zien het liefst niets terugkomen, maar dat is niet haalbaar. Bovendien voldoet de vergunningsaanvraag aan het beeldkwali-

teitsplan zoals we dat in eerder stadium met de buurt hebben opgesteld. Wij denken juist dat het een flinke verbetering gaat zijn. De appartementengebouwen worden lager dan de huidige zusterflat en eromheen komt een parkachtige buitenruimte met zichtlijnen op de schootsvelden. En het is heel simpel. Als dit niet lukt, gaat er een verkoopbord in de tuin. Meerdere geïnteresseerde projectontwikkelaars hebben me al benaderd en dan kan de bebouwing veel voller of hoger uitvallen. Projectontwikkelaars hebben de tijd.”

„De gemiddelde verblijfsduur bij ons is 32 dagen. Dat willen we halveren

Sportgebouw samen met Van Hellemond is nog onzeker

In het ontwerp en de vergunningsaanvraag is rekening gehouden met een extra gebouw van twee bouwlagen voor een zwembad en Van Hellemond Sport dat aan de overkant zit. De intentie tot samenwerking tussen Naarderheem, de sportschool en de gemeente is er, maar of het sportgebouw ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden hangt af van het komen tot een sluitende businesscase. De samenwerking is ook nodig om een oefenbad voor Naarderheem te behouden. „Wij hebben nu een bad met beweegbare vloer. Hartstikke duur. Verderop zit De Lunet. Waarom in een straat twee zwembaden overeind houden, als je ze misschien ook wel samen kunt voegen. Hier kunnen kinderen ook zwemles krijgen.”

Hetzelfde geldt voor de behandelruimtes met fitnessapparaten wat Wisse betreft. „Overdag oefenen fysiotherapeuten daar met onze cliënten, maar 's avonds staat het leeg. Dat zijn juist de tijden waarop het bij de sportschool druk is.” Een dubbele functie is

Naarderheem gezien vanaf de Amersfoortsestraatweg. Rechts het sportgebouw.

ook weggelegd voor de theater- annex kerkzaal. Volgens Wisse kan de plaatselijke muziekvereniging daar net zo goed repeteren. Hij vindt het niet meer van deze tijd dat iedere organisatie zijn ei-

gen voorzieningen heeft. „Het delen van ruimtes of parkeerplaatsen is efficiënter en goedkoper.”